

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	5
K. Pek MIC	
Ojciec Matulis o reformie marianów	7
Słowo wstępne	11

CZĘŚĆ PIERWSZA MARIANIE OD POCZĄTKU AŻ DO SCHYŁKU (1670-1909) ORAZ ICH REFORMATOR – JERZY MATULEWICZ (1871-1927)

ROZDZIAŁ I.

Powstanie, rozwój i śmierć marianów (1670-1909)	17
A. Założyciel (1631-1701)	17
B. Założenie (1670-1673)	19
C. Rozwój	21
D. Schyłek (Czas, w którym Zakon stracił pierwotny blask)	24
1. Zmienne losy między rokiem 1795 a 1864	24
2. Zgubny dekret (1864 r.)	27

ROZDZIAŁ II.

Reformator – Jerzy Matulewicz (1871-1927)	33
A. Od kołyski aż do ołtarza (1871-1899)	34
B. Ostatnie przygotowanie do żniwa (1899-1902)	39
C. Profesor, wychowawca, apostoł (1902-1909)	41

D. Promotor życia zakonnego	47
1. Siostry od św. Kazimierza	48
2. Posłanniczki Najświętszego Serca Jezusowego	50
3. Księża Marianie	52
4. Siostry Ubogich	53
5. Synowie Matki Bożej Bolesnej (doloryści)	54
6. Służebnice Jezusa w Eucharystii (eucharystki)	55
7. Siostry Imienia Jezus	55
8. Ostatnie starania o rozwój życia zakonnego (1925-1927)	56
E. Biskup wileński (1918-1925)	59
F. Wizytator apostolski dla Litwy (1925-1927)	72
G. „Niech już wystarczy, niech odejdę do wieczności”	88
H. Niektóre cechy życia duchowego	90
I. Słowa pełne uznania	96
J. Ku najwyższej nagrodzie za zwycięstwo	100

CZĘŚĆ DRUGA REFORMA (1909-1927)

ROZDZIAŁ I.

Idea reformy i jej początki	105
A. Opatrznościowy chłopiec	105
B. Kształtowanie się idei o odnowieniu marianów	105
C. Początki reformy (1907-1909)	112
1. Starania poprzedzające reformę	112
2. Starania wobec Stolicy Apostolskiej	114
3. Dzień zmartwychwstania	116

ROZDZIAŁ II.

Pierwsze kroki w Petersburgu za generalatu ojca Senkusa i Reformatora	118
A. Życie i dzieła petersburskie	118
1. Nowicjat	118
2. Konstytucje	121
a. Opracowanie i zatwierdzenie	121
b. Porównanie zreformowanych <i>Konstytucji</i> z 1910 r. i <i>Konstytucji</i> z 1787 r.	124
ba. Kolejne następujące po sobie zmiany prawa od 1670 do 1910 r.	124
bb. Porównanie konstytucji dawniejszych (1787 r.) ze zreformowanymi (1910 r.)	125
B. Reformator ujmuje ster Zgromadzenia	128
1. Śmierć ojca Vincentasa Senkusa	128
2. Pierwsza kapituła generalna	130
C. Mała trzódka w dniach różnych przeciwieństw	132

ROZDZIAŁ III.

Rozpowszechnianie się marianów po świecie	140
A. Szwajcaria (1911)	140
1. Przygotowanie	140
2. Pierwsze poczynania nowicjatu i domu zakonnego we Fryburgu	146
3. Sprawy i nowe pokusy w Rzymie	149
4. Formacja współbraci	155
5. Dalsze wydarzenia w domu fryburskim (1912-1919)	160
B. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (1913-1927)	170

---

1. Pragnienie i spotkanie Nowego Świata (1910-1913)	170
2. Życie i działalność w okresie 1913-1927	177
a. Pracownicy i ich szkoła – nowicjat	177
aa. Księża	177
ab. Bracia, juwenat i nowicjat	179
b. Szkolnictwo	184
c. Posługa słowa	186
d. Prasa	188
e. Duszpasterstwo i inne dzieła	191
f. Ostatnie decyzje i słowa Reformatora do współpraci w Ameryce	193
C. Polska	195
1. Pierwsze poczynania (1911-1914)	195
2. Reformator wśród marianów Polaków (1914-1918)	196
a. Przyjazd	196
b. Prace w Warszawie podczas szalejącej wojny	198
ba. Dom bielański	198
bb. Rezydencja przy kościele Najświętszego Imienia Jezus	200
bc. Rezydencja na Pradze	200
bd. Rychłe owoce	201
3. Dzieła okresu dziesięciolecia w wolnej Polsce (1918-1927)	203
a. Gimnazjum – Kolegium Bielańskie	203
b. Tytuł własności Bielan	205
4. Dzieła w odzyskanych domach zakonnych	208
a. Dom w Raśnej	208

---

b. Dom w Skórcu	211
c. Żniwo wielkie	213
D. Litwa	218
1. Początki odrodzenia	218
2. Dziesięciolecie litewskiej gałęzi (1918-1927)	223
a. Dzieła w latach 1918-1923	223
aa. W domu mariampolskim	223
ab. Dom kowieński	225
b. Od kapituły gdańskiej do śmierci Reformatora (20 lipca 1923 - 27 stycznia 1927)	227
ba. Juwenat-gimnazjum i internat	228
bb. Nowicjat	230
bc. Apostolstwo prasy	231
bd. Marianie w Wilnie	233
be. Dalszy rozwój na Litwie	237
bf. Biblioteka mariampolska	240
bg. Inne dzieła litewskie pod przewodnictwem Reformatora	241
E. Kapituła generalna w Gdańsku	244
1. Czynności poprzedzające kapitułę	244
a. Niektóre dane o stanie Zgromadzenia za lata 1909-1923 ...	245
aa. Dane personalne	245
ab. Majątek ogólny	246
ac. Dzieła	246
2. Kapituła	248
a. Sesje ogólne	248

b. Wybory	252
c. Dekrety	253
d. Sesja dla Polaków	255
e. Pierwsza sesja nowej rady generalnej	256
F. Białoruś 1920-1927	257
1. Początki (1920-1923)	257
2. Dalszy rozwój dzieł (1923-1927)	261
3. Niektóre inne wydarzenia	264
G. Marianie w Ziemi Maryjnej – na Łotwie	267
1. Początki (1921-1924)	267
2. Pracownicy i prace w Welonach w 1924-1927	272
3. Szczęśliwy błąd	275
H. Marianie w Wiecznym Mieście	276
1. Pragnienia i początki	276
2. Mocny fundament	280
3. Arcybiskup uczniem i jego egzamin wobec papieża	282
4. Początki Międzynarodowego Kolegium	283
5. Ostatnie starania Reformatora o kolegium rzymskie	289
 ROZDZIAŁ IV.	
Najnowsze konstytucje i instrukcje	294
A. Konstytucje	294
1. Opracowanie i zatwierdzenie	294
2. Krótkie porównanie <i>Konstytucji</i> z 1910 r. z nowymi	298
B. Instrukcje	304